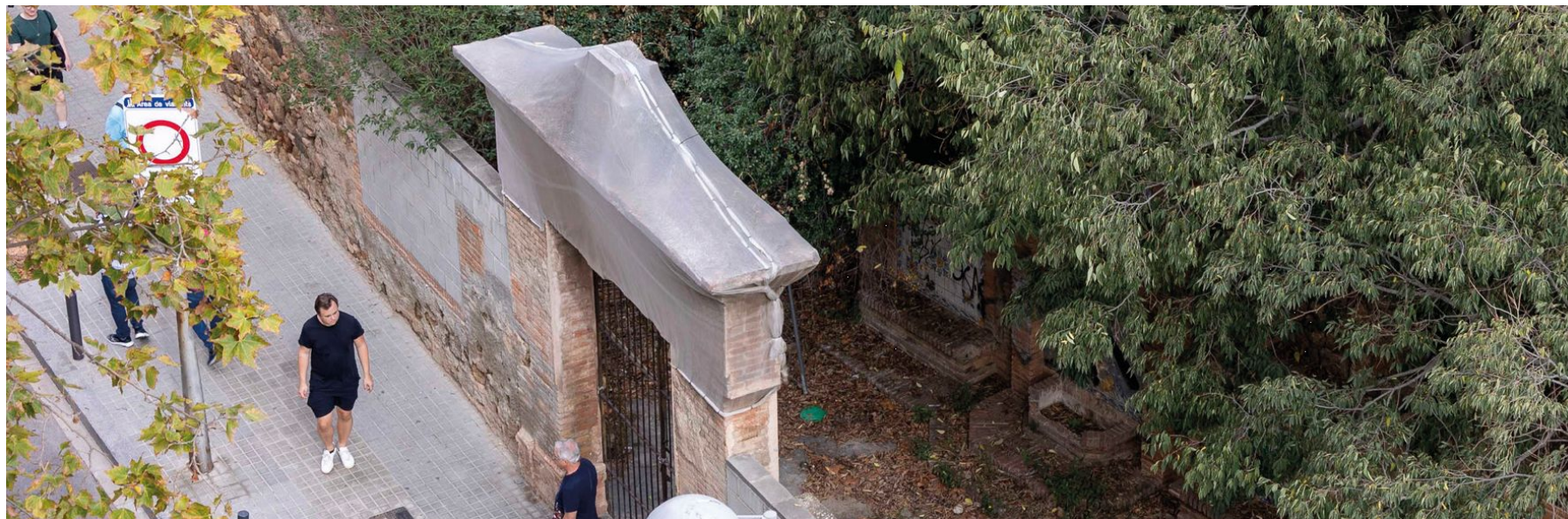

PROCÉS PARTICIPATIU | RECUPEREM ELS JARDINS DE LA FONT DEL CARBÓ |

1° SESSIÓ OBERTA A LA CIUTADANIA

FASE 1 INFORMACIÓ

- Constitució de la Comissió de Seguiment
- _ Difusió del procés
- Presentació Consell de Barri
- _ Estudis previs urbanístics i socials

Novembre -Desembre

FASE 2 ACCIONS PARTICIPADES

- 2 Grups de discussió per entitats
- Enquestes i sortides de difusió
- **3 Sessions participades obertes a la ciutadania**

Gener - Febrer - Març

FASE 3 RETORN I SEGUIMENT

- Informe i Resultats del procés de participació
- Sessió de retorn del procés participatiu al Consell de Barri

Març

ACCIONS PARTICIPADES

_ FASE DE PROPOSTES

ACCIONS PARTICIPADES OBERTES AL VEÏNAT I ENTITATS

FORMAT: Realització de 3 sessions de debat amb el conjunt d'entitats i la ciutadania vinculada als jardins de la Font del Carbó

OBJECTIU: Definició i priorització de les propostes d'actuació als jardins.

Continguts 1ª Sessió: Propostes

- Validació de les línies estratègiques d'intervenció
- Recull de propostes d'intervenció i nous usos per l'espai

Data: dijous 19 de gener de 17 a 19h

Continguts 2ª Sessió: Priorització

- Consolidació de les propostes inicialment plantejades.
- Priorització de propostes d'actuació i zonificació dels usos segons àmbits dels jardins.

Data: dijous 9 de febrer de 17 a 19h

Continguts 3ª Sessió: Tancament

- Presentació dels resultats i proposta final
- Validació de la memòria final del procés

Data: dijous 2 de març de 17 a 19h

RESULTATS/VALORACIÓ - FASE 1:DIAGNOSI

_ ESTUDIS PREVIS URBANÍSTICS I SOCIALS

ESTUDIS PREVIS URBANÍSTICS I SOCIALS

Context Històric: “El Barri de la La Salut”

El barri de la Salut es va construir el 1864 a les afores del barri de Gràcia. Aquest creixement es va produir entorn a la construcció de la capella dedicada a la Verge de la Salut.

Encara que aquest va ser el creixement urbà més important, la zona era coneguda per la font i la masia de Can Xiroto. La proximitat a les mines de ferro feia que el gust característic de l'aigua de les fonts fos un punt d'atracció del veïnat.

Actualment, han desaparegut gairebé totes les masies a excepció de Can Xipreret i Can Busquets i totes les fonts a excepció de la Font del Carbó.

_1956

_1965

_1974

_1977

_1992

ESTUDIS PREVIS URBANS I SOCIALS

Els Jardins de la Font del Carbó i el seu valor patrimonial

Els **Jardins de la Font del Carbó** té els seus orígens al 1941 i queda ubicada al barri de La Salut. El recinte, d'aproximadament 3.800 metres quadrats, queda definit pel carrer Marianao longitudinalment i pel carrer Antequera transversalment.

L'espai de la Font del Carbó es troba a l'**antiga finca de las Hermanas Servidoras de Jesús del Cottolengo** on posteriorment va ser cedit a l'Ajuntament de Barcelona.

El **valor patrimonial de la Font**, que va ser inaugurada el 4 de gener de 1875, rau en la seva **ornamentació** configurada per dos plafons de majòlica encabits en la pròpia construcció. La primera, ubicada a la part superior, hi ha una representació de la Mare de Déu de la Salut. La segona, en la part inferior, es pot observar el nom propi de la font i la data

L'**any 1940 va ser restaurada** fins a caure en desús veient-se malmesa per pintades al conjunt d'aquesta.

El recinte dels **jardins de la Font del Carbó va caure en desús cap al 1990** deteriorant així el mur propi del recinte, la vegetació autòctona de la zona i dènant el conjunt del valor patrimonial dels jardins.

Per donar resposta a aquest context, al **2014** es va redactar un **projecte de rehabilitació** dels jardins per recuperar l'espai.

Després de refusar el projecte per la seva viabilitat econòmica d'implementació, aproximadament de 3 milions, al 2015 es va proposar a la comunitat de veïnes de l'Espai Qiron la gestió provisional d'una part dels jardins perquè s'iniciava la construcció dels habitatges on desenvolupaven la seva activitat de forma provisional. A l'actualitat, el 'Quirhort' ha desenvolupat tasques de manteniment i consolidació del espai cedit, activitats culturals i d'oci pel veïnat fins a esdevenir un espai comunitari i de trobada pel barri.

En aquest marc històric exposat, ha sigut al 2022 que s'ha realitzat un projecte participatiu per tal de definir els usos i la configuració dels diferents espais dels jardins per a la realització d'un avantprojecte que doni resposta a les necessitats del veïnat.

ESTUDIS PREVIS URBANS I SOCIALS

Cartografia Elements Patrimonials

ESPAIS VERDS

- ESPAIS VERDS ACTUALS
- ESPAIS VERDS FUTURS

ELEMENTS PATRIMONIALS

- NIVELL A - Bé Cultural d'Interès Nacional
- NIVELL B - Bé Cultural d'Interès Local
- NIVELL C - Bé d'Interès Urbanístic

ESTUDIS PREVIS URBANS I SOCIALS

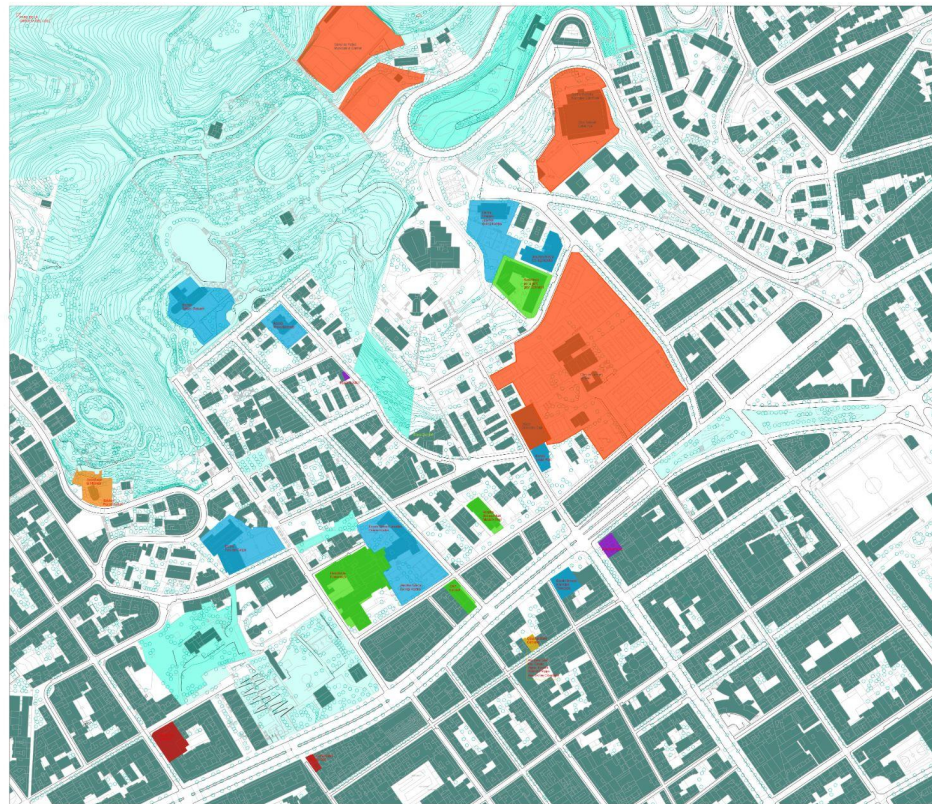
Cartografia Entitats i Equipaments

ESPAIS VERDS

- ESPAIS VERDS ACTUALS
- ESPAIS VERDS FUTURS

ENTITATS I EQUIPAMENTS

- ENTITATS AGRÍCOLES
- ENTITATS CULTURALS
- ENTITATS DE LLEURE
- EQUIPAMENT COMERCIAL
- EQUIPAMENT CULTURAL
- EQUIPAMENT EDUCATIU
- EQUIPAMENT ESPORTIU
- EQUIPAMENT SANITARI

ESTUDIS PREVIS URBANS I SOCIALS

Cartografia Interactiva.

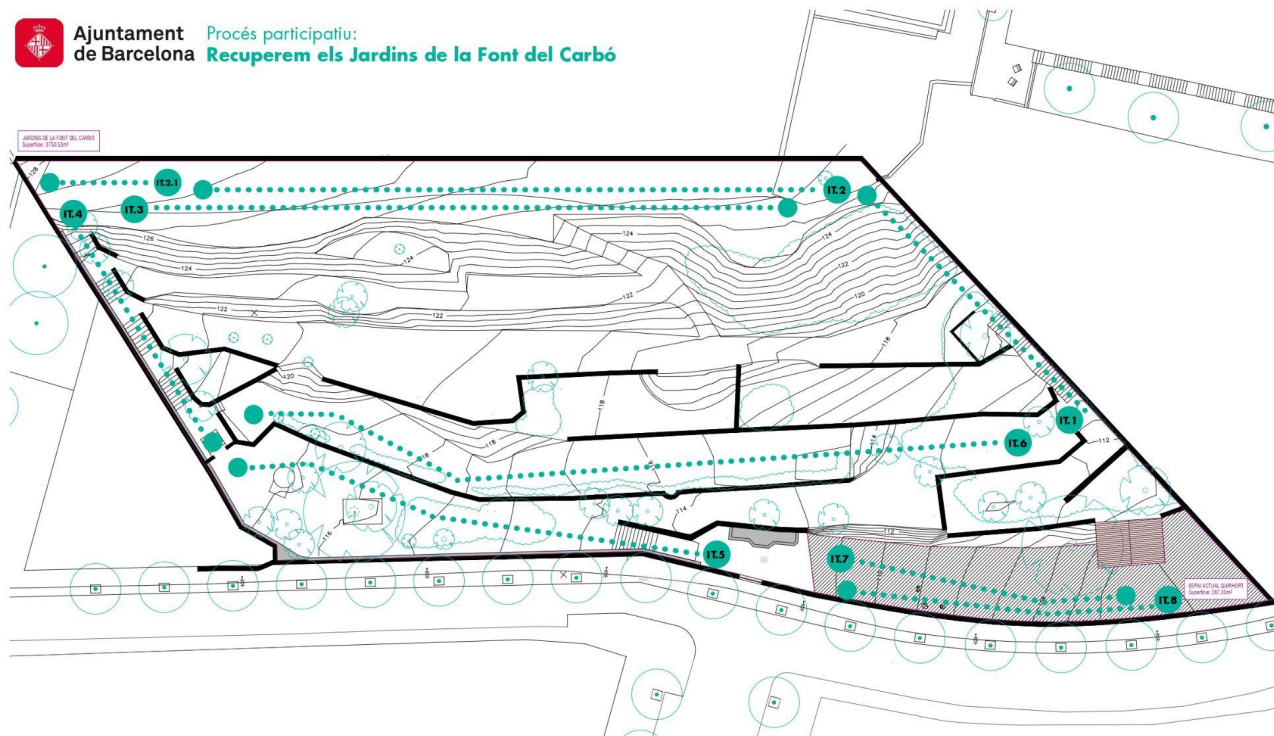
Estat Actual Jardins

Ajuntament
de Barcelona

Procés participatiu:

Recuperem els Jardins de la Font del Carbó

Entra a l'enllaç de cada itinerari per a fer una visita virtual als jardins:

RESULTATS/VALORACIÓ - FASE 1:DIAGNOSI

_ SORTIDES DE DIFUSIÓ I ENQUESTES

RESULTATS ENQUESTES

Perfil Participants / Context Jardins

PERFIL DE LES PARTICIPANTS

Han respost 51 persones

65% dones, 33% homes i 2% no binaries

Majoritàriament d'edats: 27% de 36 a 45 anys i 22% de 66 a 80 anys

Minoritàriament d'edats: 6% de 10 a 17 anys, 4% de 18 a 25 anys i 2% més de 80 anys.

74,5% han nascut a Barcelona

72,5% viuen al barri de La Salut i 13,7% al barri Camp d'en Grassot i Gràcia Nova

49% llengua materna Català i 33,3% llengua materna Castellà

55% pertanyen a alguna entitat de La Salut i el 45% no

39% pertanyen o tenen vincle amb Quirhort i el 19% amb AAVV Park Güell-la Salut-Sanllehy

CONTEXT JARDINS DE LA FONT DEL CARBÓ

51% viuen a l'entorn i un 15% col·laboren amb entitats que gestionen actualment l'espai

43% consideren que el principal valor d'aquest espai és comunitari i el 37% natural

33% consideren que el principal guany de recuperar els jardins és l'espai de trobada i 24% la connectivitat entre carrers i l'espai verd

RESULTATS ENQUESTES

Accessos / Distribució d'Usos / Vegetació

ACCESSOS, MOBILITAT I CIRCULACIÓ A L'ESPAI

33% consideren prioritari accedir a aquests jardins des de la Rambla Mercedes i un **27%** des del C. Marianao

71% consideren necessari contemplar un horari d'accés pel nou espai, obert durant el dia i tancat a la nit i el **29%** considera que hauria d'estar sempre obert.

Nota: a les sortides de difusió i comentaris, es resalta la importància de prioritzar més d'un dels accessos per afavorir la connectivitat, en concret el C. Marianao i Antequera.

DISTRIBUCIÓ DELS USOS I IMPLEMENTACIÓ DEL VERD

Sobre els usos que els hi agradaria fer:

40% Esbarjo: Passejar, descansar, prendre el sol, etc

26% Pedagògics: horts comunitaris, escola ambiental, etc.

17% Relació: Trobar-se, assistir a un espectacle, etc.

14% Lúdiques i esportives: Jugar, fer exercici, etc.

3% Cures: Acompanyar a algú (a jugar, a passejar, etc.)

Sobre com s'imaginen la vegetació dels jardins?

35% Amb arbres de fulla caduca en relació als espais d'estada

31% Amb vegetació abundant i diversa

18% Amb espais de cultiu

16% Amb espai lliure

69% consideren més apropiat un model de gestió dual (comunitària + municipal) i **35%** gestió municipal

RESULTATS ENQUESTES

Valor Patrimonial

VALOR PATRIMONIAL DE L'ESPAI

Sobre conservar els elements arquitectònics patrimonials més representatius dels jardins:

53% la Font del Carbó

20% Tots els elements (Font del Carbó, murs de pedra, vegetació existent i recorreguts perimetrals)

14% els murs de pedra (feixes)

Sobre recuperar i visibilitzar el patrimoni immaterial dels jardins:

51% espais de trobada

18% espais agrícoles

12% actes festius i altres

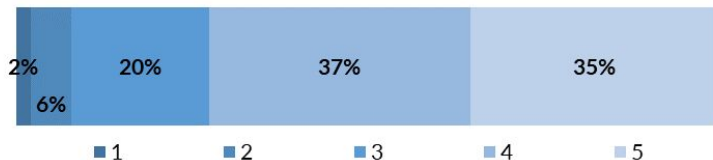
Nota: a les sortides de difusió i altres es comenta la importància de donar a conèixer aquest patrimoni immaterial per poder donar-li valor.

RESULTATS ENQUESTES

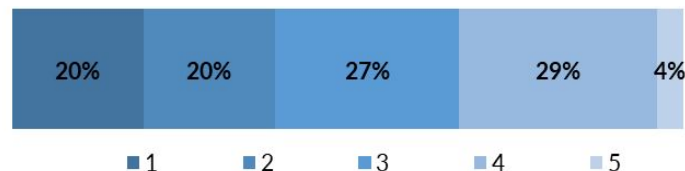
Convivència Social

CONVIVÈNCIA I DIVERSITAT SOCIAL A L'ESPAI

Percepció de seguretat a l'entorn dels jardins durant el dia: 1 (molt insegur) al 5 (molt segur)

Percepció de seguretat a l'entorn dels jardins durant la nit: 1 (molt insegur) al 5 (molt segur)

El motius per puntuar menys de 3:

33% il·luminació insuficient, **17%** poca gent, activitats conflictives i altres i **11%** poca visibilitat (racons, obstacles visuals)

Mesures que es considera importants per garantir la convivència entre veïnes:

25% Regular l'accés al turisme

16% altres

14% incorporar W.C. públics

12% organitzar activitats culturals, festives, esportives, etc. per donar-li vitalitat

Caràcter dels jardins:

28% natural

24% tranquil

18% comunitari

RESULTATS/VALORACIÓ - FASE 1:DIAGNOSI
_ GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

Context de les Sessions

OBJECTIU:

Realitzar grups de discussió amb entitats específiques vinculades directe i indirectament a l'espai per escoltar les **necessitats** més presents i la nova **identitat** que s'imaginem de l'espai i les estratègies d'intervenció generals

DATES:

1ª Sessió: 15 de desembre; 17:30 a 19h - Format Plenari

2ª Sessió: 22 de desembre; 17:30 a 19h - Treball Grupal

ENTITATS CONVIDADES:

- . Quirhort
- . AFA de l'Escola Baldiri Reixac
- . AFA Turó del Cargol
- . AFA Virolai (Reina Elisenda i Virolai Petit)
- . Salutem
- . La Miranda
- . Centres Educatius (Turó del Cargol, Baldiri Reixac i Reina Elisenda -Virolai)
- . Associació de Dones Ciberdona
- . Associació de Veïns Park Guell-La Salut
- . Associació Veïnes Travessera de Dalt
- . Veïnes x veïnes
- . Fundació Nexa

GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

Temàtica i estratègies d'actuació

TEMÀTICA	SUBTEMES	ESTRATÈGIES
ACCÉSOS I MOBILITAT A L'ESPAI	Acessibilitat	A1. Mantenir els recorreguts de les terrasses com s'utilitzava originalment.
		A2. Habilitar els recorreguts amb forts desnivells per garantir la seguretat i la connexió entre els diferents nivells.
		A4. Garantir l' obertura del carrer Antequera i Marianao per facilitar l'accés de la gent gran i persones amb mobilitat reduïda a l' espai de les dues terrasses principals .
	Vinculació amb carrers d'accés	A3. Millorar la connectivitat del barri i entre les escoles mitjançant l'obertura del carrer Antequera.
		A5. Regulació de l'accés dels diferents públics que fan servir l'espai (franges horàries, accés al Park Güell i conseqüències, usuaris permesos i aforaments, etc.).
		A6. Resoldre la connexió entre els carrers Antequera i Marianao de manera que tinguin el mínim impacte als Jardins (evitar el cas de Menéndez i Pelayo).
		A7. Garantir la connexió entre els carrers Antequera i Marianao (sense hipotecar l'ús i la preservació dels Jardins de la Font del Carbó) en totes les franges horàries perquè pugui esdevenir un nou recorregut del barri.
DISTRIBUCIÓ DELS USOS I IMPLEMENTACIÓ DEL VERD	Usos i Activitats Sociocomunitàries	D1. Realitzar uns espais per a usos informals que permeti l'apropiació i realització de diferents activitats per part dels adolescents.
		D2. Introduir usos comunitàris als jardins per garantir la reducció del turisme a l'espai.
		D10. Espai de lleure educatiu per a infants, famílies i veïnat on es treballi el respecte per la natura (fauna i flora), amb ús exclusiu sota demanda.
		D11. Mantenir i potenciar l'espai de cinema comunitari, amb una gestió comunitària de la pantalla de manera que la programació es diversifiqui i multipliqui.
		D14. Promoure activitats de lleure educatiu als Jardins, no específicament per infants.
		D15. Disposar d'infraestructura (emmagatzematge) per a la realització d'activitats als espais (nova i existent).
		D16. Promoure una programació d'activitats diversa.
	Biodiversitat	D3. Garantir la biodiversitat de l'espai i fomentar les espècies autòctones de flora i fauna als jardins.
		D4. Imaginar l'espai verd perquè sigui amable, segur i amb un bon manteniment.
		D5. Establir críters de projecte de sostenibilitat durant tot el procés per no repercutir al verd existent.
		D6. Entendre els Jardins com un refugi climàtic per a tothom i amb un caràcter biodivers
		D7. Entendre l'espai com uns Jardins d'exploració, investigació i divulgació de la flora i la fauna autòctona i l'adaptabilitat climàtica.
		D8. Imaginar activitats i tallers oberts al veïnat i les escoles sobre l'espai verd (agrobiodiversitat, bosc comestible, jardins de papallones, càmeres / indicadors bio, treball amb universitats, etc.).
		D9. Generar una escola de natura i de protecció de la biodiversitat per a col·lectius específics d'equipaments del barri.
		D12. Fer un refugi per la conservació de la biodiversitat natural de la zona, amb un horari de visita obert a tothom, en què les persones visitants puguin veure les diferents espècies. Caldrà un servei de cura de la zona i d'enriquiment continu de la seva biodiversitat.
		D13. Mantenir una porció del lloc per a ús agrícola i horts agroecològics comunitaris de gestió comunitària.

GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

Temàtica i estratègies d'actuació

TEMÀTICA	SUBTEMES	ESTRATÈGIES
VALOR PATRIMONIAL	Patrimoni Inmaterial	V1. Valorar la saviesa i experiència de la gent que va viure l'espai als seus orígens per a definir criteris d'intervenció.
	Patrimoni Construit	V2. Recuperar el patrimoni de les fonts, les fites de maó originals, l'ornamentació, els murs de les feixes i la geometria de l'espai originals.
	Patrimoni Natural	V3. Annexar un estudi de la biodiversitat i l'aigua previ a la redacció del projecte per evitar el deteriorament dels Jardins (intervenció manual sense màquines, tenir en compte la biodiversitat existent dins els murs de pedra en fer la rehabilitació, etc.).
CONVIVÈNCIA I DIVERSITAT SOCIAL A L'ESPAI	Turisme	C1. Mantenir els jardins fora de l'abast del turisme per la manca de jardins públics a La Salut.
		C4. Establir pautes de convivència i de regulació d'accés vinculades amb el turisme.
		C9. Necessitat: Com farem per prohibir / controlar l'accés dels turistes a l'espai? Proposta: Si ets de fora has de demanar cita prèvia / només pots accedir amb carnet d'identitat o padró / que els taxis no passin per allà / rètols "aquest no és un lloc turístic, si t'interessa conèixer el projecte, posa't en contacte".
	Caràcter de l'espai	C2. Projectar els nous jardins de la Font del Carbó amb una configuració d'espais amb un caràcter intergeneracional.
		C3. Mantenir una porció del lloc per a ús agrícola i hort comunitari , amb gestió comunitària i agroecològica.
		C5. Generar dinàmiques respectuoses per garantir la bona convivència a l'espai.
		C6. Habilitar l'espai per fomentar els espais de trobada i activitats culturals per a gent gran i altres col·lectius (espai intergeneracional).
		C7. Cocrear un espai comunitari per la indagació, la cohesió i la autoformació l'afectivitat col·lectiva barrial (sobre agroecologia i cultura popular, per exemple), que no estigui controlat per l'administració ni per cap entitat concreta al 100%, sinó fomentant una governança compartida, col·lectiva, cooperativa, amb mediació i facilitació , però no tutelatge. Gestió cívico-comunitària.
		C8. La Font del Carbó com a espai comunitari obert a les persones del barri que fomenti les trobades, la cohesió i la vida de La Salut. Amb espais accessibles a tothom (gent gran, diversitats, ...). Un espai per associacions del barri que faciliti l'autoorganització d'activitats culturals i de trobada, habilitant l'espai, per exemple, per espectacles, amb taules, cadires, ... i espai cobert per al treball col·lectiu o emmagatzematge dels recursos per organitzar aquestes activitats.
		C10. Per tal que hi hagi activitats per part del veïnat, hauria d'haver-hi algun tipus d'armari o caseta per guardar eines i / o material amb candau. Activitats: hort, tallers, etc. Es podria reaprofitar la caseta que ja hi ha.

GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

Línies d'actuació

V1

1a. PATRIMONI I MEMÒRIA

Valorar la saviesa i experiència de la gent que va viure l'espai als seus orígens per a definir criteris d'intervenció.

V1 + A1

1b. PATRIMONI MATERIAL

Recuperar el patrimoni de les fonts, les fites de maó originals, l'ornamentació, els murs de les feixes i la geometria de l'espai originals i mantenir els recorreguts de les terrasses com s'utilitzaven originalment.

D5 + D6 + V3

1c. PATRIMONI NATURAL

Tenir en compte els criteris de sostenibilitat durant tot el procés i annexar un estudi de la biodiversitat i l'aigua previ a la redacció del projecte per tal d'evitar el deteriorament dels Jardins (intervenció manual sense màquines, tenir en compte la biodiversitat existent dins els murs de pedra en fer la rehabilitació, etc.). Entendre els Jardins com un refugi climàtic per a tothom i amb un caràcter biodivers.

A6 + A7

2. CONNEXIONS INTERNES AL BARRI

Resoldre la connexió entre els carrers Antequera i Marianao de manera que tinguin el mínim impacte als Jardins (evitar el cas de Menéndez i Pelayo) i garantir-ne l'ús en totes les franges horàries per tal que pugui esdevenir un nou recorregut del barri.

A4

3. ACCESSIBILITAT ALS JARDINS

Garantir l'obertura del carrer Antequera i Marianao per facilitar l'accés de la gent gran i persones amb mobilitat reduïda a l'espai de les dues terrasses principals.

C4 + A5

4. REGULACIÓ D'USOS I ACCÉS

Establir pautes de convivència i de regulació d'accés vinculades amb el turisme i els diferents públics que fan servir l'espai (franges horàries, accés al Park Güell i conseqüències, usuaris permesos i aforaments, etc.).

C5 + C6

5. USOS I CONVIVÈNCIA A L'ESPAI

Generar dinàmiques respectuoses per garantir la bona convivència i habilitar els Jardins per fomentar els espais de trobada i activitats culturals per a gent gran i altres col·lectius (espai intergeneracional).

C3 + D7 + D8 + D9

6. CARÀCTER AGRÍCOLA I PEDAGÒGIC DELS JARDINS

Entendre els Jardins com un espai pedagògic obert al veïnat, amb propostes d'activitats educatives i de divulgació de la fauna i la flora autòctona, tot mantenint-ne una porció per a ús agrícola i hort comunitari, amb gestió comunitària i agroecològica.

RETORN LÍNIES D'ACTUACIÓ

LA1. PATRIMONI MATERIAL

- Fitxa de catàleg de patrimoni: Només reconeix la font del Carbó. Tot i així, es pot posar en valor altres elements dels jardins: Feixes, murs, etc.
- La manca documentació limita la reproducció dels jardins històrics: Restitució dels jardins originals
- Conservar el patrimoni material en alguns casos en incompatible amb altres usos: Jocs infantils, itineraris, accessibilitat, usos, etc.

LA3. ACCESSIBILITAT ALS JARDINS

- Els jardins seran una via de connexió, però no 100% accessible (segons normativa)
- Es treballaran en paral·lel altres opcions per garantir l'accessibilitat.

LA4. REGULACIÓ D'USOS I ACCÉS

- Regulació de les activitats: Diferència entre activitats i usos
- Els únics parcs on hi ha regulació d'accés té característiques especials: Monumental, o jardins botànics
- Incompatible via de connectivitat - Regulació de l'accés

V1 + A1

1b. PATRIMONI MATERIAL

Recuperar el patrimoni de les fonts, les fites de maó originals, l'ornamentació, els murs de les feixes i la geometria de l'espai originals i mantenir els recorreguts de les terrasses com s'utilitzaven originalment.

A4

3. ACCESSIBILITAT ALS JARDINS

Garantir l'obertura del carrer Antequera i Marianao per facilitar l'accés de la gent gran i persones amb mobilitat reduïda a l'espai de les dues terrasses principals.

C4 + A5

4. REGULACIÓ D'USOS I ACCÉS

Establir pautes de convivència i de regulació d'accés vinculades amb el turisme i els diferents públics que fan servir l'espai (franges horàries, accés al Park Güell i conseqüències, usuaris permesos i aforaments, etc.).

RESULTATS/VALORACIÓ - FASE 1:DIAGNOSI
_ GRUPS DE DISCUSSIÓ ENTITATS

1ª SESSIÓ OBERTA CIUTADANIA

DINÀMICA DE DEBAT

VALIDACIÓ DE LES LÍNIES D'ACTUACIÓ

. **Objectiu:** Validar i prioritzar les línies d'actuació treballades amb les entitats.

. **Format:** Revisar conjuntament les línies d'actuació i dur a terme els següents exercicis:

- . Incorporar noves línies d'actuació
- . Unificar línies d'actuació segons afinitats.
- . Descartar línies d'actuació

REALITZACIÓ DE PROPOSTES D'USOS I ESPAIS

. **Objectiu:** Realitzar propostes entorn de les temàtiques i les línies d'actuació plantejades.

. **Format:** Espai de treball en 3 taules per recollir propostes d'usos i espais sobre un plànol d'estat actual dels jardins. El recull es realitzarà mitjançant les targetes per a cada línia d'actuació i ubicant-les al plànol.